

Brusel
JUST.A.1/LL/NA (2022)

Vážený pane / Vážená paní,

Předběžný dopis o uzavření hromadné stížnosti na údajné porušení pravidel EU pro výkon rozsudků ze strany Německa – CHAP(2020)1541

Evropská komise v roce 2020 obdržela velké množství stížností na rozhodnutí německého Spolkového soudního dvora, kterým se odmítá výkon rozsudku odvolacího soudu v Krakově, v němž tento soud rozhodl, že jedna německá televizní stanice porušila osobní práva bývalého vězně koncentračního a vyhlazovacího tábora v Osvětimi tím, že na své internetové stránce zveřejnila slovní spojení „polské vyhlazovací tábory“. V těchto stížnostech se tvrdí, že Německo porušilo nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (nařízení Brusel I), které bylo nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (nařízení Brusel Ia).

Věc se týká porušení práv na ochranu osobnosti pana Tendery, který zemřel v roce 2019 a byl bývalým vězněm tábora v Osvětimi, činným v organizacích, které zachovávají a prosazují historickou pravdu a památku nacistických zločinů v okupovaném Polsku. Dne 15. července 2013 stanice ZDF (Zweites Deutsches Fernsehen) ve svém oznámení o televizním programu na svých internetových stránkách označila bývalé nacistické německé koncentrační a vyhlazovací tábory na okupovaném území Polska za „polské vyhlazovací tábory“. Po intervenci polského velvyslanectví v Německu ZDF tuto historicky nesprávnou poznámku téhož dne opravila. Pan Tendera nicméně podal na ZDF v Polsku žalobu kvůli tomu, že použitím této poznámky došlo k porušení jeho práv na ochranu osobnosti, národní identitu a národní důstojnost. Stanice ZDF následně ve zprávě na svých internetových stránkách tuto poznámku odsoudila jako chybu a omluvila se všem osobám, které jí byly poškozeny. Rovněž se osobně omluvila panu Tenderovi. V řízení v prvním stupni byla žaloba pana Tendery zamítnuta. Jeho odvolání k odvolacímu soudu v Krakově bylo částečně úspěšné. Ve svém rozsudku, který nabyl právní moci, nařídil tento soud stanici ZDF, aby se panu Tenderovi omluvila tím, že na své hlavní internetové stránce po dobu jednoho měsíce zveřejní prohlášení s konkrétním zněním¹.

---

¹Toto prohlášení zní: [Žalovaný] „vyjadřuje politování nad tím, že se v článku nazvaném ‚[...]‘ ze dne 15. července 2013 na portále www.zdf.de objevila nesprávná formulace, která falšuje dějiny polského národa a naznačuje, že vyhlazovací tábory v Majdanku a Osvětimi zřídili a provozovali Poláci, a omlouvá se panu K. T., který byl uvězněn v německém koncentračním táboře, za porušení jeho práv na ochranu osobnosti, zejména národní identitu (uznání příslušnosti k polskému národu) a jeho národní důstojnost.“

Tento rozsudek byl předmětem řízení o jeho výkonu v Německu, které bylo ukončeno rozhodnutím německého Spolkového soudního dvora v Karlsruhe (*Bundesgerichtshof* (BGH)) o odmítnutí uznání a výkonu. Toto rozhodnutí BGH je předmětem této stížnosti.

BGH vycházel z čl. 34 bodu 1 a článku 45 nařízení Brusel I² a rozhodl, že povinnost ZDF nejen uznat svůj skutkový omyl, který je nesporný, ale také vyjádřit vlastní názor, což by se stalo, kdyby byla nucena zveřejnit konkrétní prohlášení, brání základnímu právu na svobodu projevu zakotvenému v německé ústavě (Grundgesetz) a je v rozporu s německým veřejným pořádkem.

V době řízení ve věci pana Tendery bylo uznávání a výkon soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech v Unii upraveno nařízením Brusel I. Ustanovení čl. 45 odst. 2 uvedeného nařízení stanoví, že cizí rozhodnutí, které je předmětem uznání a výkonu, nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé. Ustanovení čl. 34 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví, že rozhodnutí se neuznává, pokud je takové uznání a výkon zjevně v rozporu s veřejným pořádkem dožádaného členského státu.

Stěžovatelé tvrdí, že usnesení BGH porušuje zákaz meritorního posouzení rozsudku, který je předmětem řízení o prohlášení vykonatelnosti. BGH v rámci vlastního posouzení, zda bylo prohlášení o konkrétním obsahu nařízené v polském rozsudku pravdivé a přiměřené závažnosti protiprávního jednání, kterého se dopustila ZDF, provedl věcné posouzení polského rozhodnutí, přičemž nakonec zaujal odlišné stanovisko k věci samé.

Stěžovatelé dále zpochybňují „zjevnou povahu“ údajného rozporu mezi příkazem polského soudu zveřejnit prohlášení o konkrétním obsahu uloženém stanici ZDF a německými pravidly o ochraně svobody projevu, na které se BGH odvolává, aby odmítl uznat polský rozsudek.

Konečně vyjadřují pochybnosti o tom, že příkaz stanici ZDF, aby se omluvila v souladu s přísnými pokyny odvolacího soudu v Krakově, je v rozporu se svobodou projevu/přesvědčení, které se dovolává německý BGH, neboť Evropský soud pro lidská práva má za to, že taková forma nápravy důsledků porušení práv na ochranu osobnosti je slučitelná s článkem 10 Evropské úmluvy o lidských právech.

Komise oznámila své posouzení v této věci v souvislosti s peticí předloženou Evropskému parlamentu (petice č. 1311/2019):

---

² Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. L 12, 16.1.2001, s. 1). Bylo zrušeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (nařízení Brusel Ia), Úř. věst. L 351, 20.12.2012, s. 1, použitelné od 10. ledna 2016.

„Soudní dvůr Evropské unie (Soudní dvůr EU) ve své judikatuře stanovil, že i když členské státy mají v zásadě volnost určit podle svých vlastních koncepcí to, co vyžaduje veřejný pořádek, meze tohoto pojmu jsou otázkou výkladu nařízení³.

Soudy členských států definují veřejný pořádek v mezích stanovených Soudním dvorem EU, pokud jde o to, co lze považovat za zjevné porušení veřejného pořádku. Bez ohledu na konkrétní kontext projednávané věci může ochrana práv na ochranu osobnosti a ochrana svobody projevu a tisku vzhledem k rozdílným ústavním systémům v jednotlivých členských státech zahrnovat různé volby úrovně ochrany dotčených základních práv a vyvolat legitimní obavy týkající se veřejného pořádku při uznávání a výkonu soudních rozhodnutí.

Rozhodnutí BGH je individuálním soudním rozhodnutím založeným na nařízení Brusel I. Dovolává se přípustného důvodu pro odmítnutí uznání a výkonu podle uvedeného nařízení a je pravomocné.

V této souvislosti se Komise domnívá, že nemá dostatečné informace o porušení práva EU dotčeným německým soudním rozhodnutím.“

Komise potvrzuje své stanovisko, že neexistují dostatečné důkazy o porušení unijního práva rozhodnutím německého Spolkového soudního dvora v Karlsruhe (BGH) ze dne 19. července 2018, kterým zamítl výkon rozsudku odvolacího soudu v Krakově ze dne 22. prosince 2016 v Německu. Konkrétní připomínky stěžovatelů na tomto posouzení nic nemění.

Zprvce Komise uvádí, že přezkum veřejného odmítnutí je nutně spojen s přezkumem opodstatněnosti cizího rozhodnutí. Ustanovení čl. 34 odst. 1 a čl. 45 odst. 2 nařízení Brusel I je třeba vykládat společně, přičemž výjimka týkající se veřejného pořádku je rovněž výjimkou ze zákazu přezkumu ve věci samé stanoveného v článku 45, pokud je takový přezkum nezbytný pro posouzení, zda by uznání a výkon byly zjevně v rozporu s veřejným pořádkem.

Usnesení BGH se navíc do značné míry omezuje na kvalifikaci prohlášení uloženého žalovanému v rozhodnutí odvolacího soudu v Krakově s ohledem na ochranu základních práv v Německu. Nenahrazuje odůvodnění soudu a závěr, že došlo k porušení práv na ochranu osobnosti žalobce. Spolkový nejvyšší soud má spíše za to, že dotčené prohlášení není pouhou opravou faktické nesprávnosti, ale představuje vyjádření názoru, který by žalovaný musel učinit, jako by se jednalo o jeho vlastní názor, což by porušovalo základní právo na svobodu projevu, jak je chráněno v Německu.

Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že článek 10 EÚLP nebrání uložení omluvy ve smyslu polského rozhodnutí, Komise znovu opakuje, že členské státy mohou při hledání rovnováhy mezi těmito právy a ochranou práv na ochranu osobnosti, což je oblast, která není harmonizována unijním právem, činit různá rozhodnutí ohledně úrovně ochrany svobody projevu a svobody sdělovacích prostředků. V kontextu nařízení Brusel I se mohou rozhodnout definovat řešení určené v rámci jejich vnitrostátního ústavního systému jako záležitost veřejného pořádku v mezích stanovených Soudním dvorem.

---

³Například věc 302/13, *flyLAL-Lithuanian Airlines* a věc C-420/07, *Apostolides*.

Otázka, zda článek 10 EÚLP poskytuje stejnou úroveň ochrany svobodě projevu, se v tomto ohledu nejeví jako relevantní.

S ohledem na výše uvedené Komise hodlá tuto stížnost uzavřít. Mají-li stěžovatelé k dispozici jakékoli nové informace, které by mohly být pro opětovné posouzení této stížnosti relevantní, mohou se obrátit na Komisi do čtyř týdnů od zveřejnění tohoto oznámení. Poté bude případ uzavřen.

S úctou,

(elektronický podpis)
Andreas STEIN
vedoucí oddělení